

۲۰۱۷/۰۶/۰۵

آصف بهاند

قتلې مي ور ته سازې كړې د قندو

خوشال پوهنه

اشعار

۱۳

د خوشال افكار كه په ژور ډول ولوستل شي، ليدل كيري چې خوشال له خپل وخت نه وړاندې زمانو ته گام ايښی دی، بيا هم كه د خوشال اشعار په سمه توگه تحليل شي، ليدل كيري چې خوشال همدا اوس هم له خپلو مخاطبينو سره غريزي يعني د اوسنی زمانې لوستونكو ته هم دی د ويلو له پاره ډير څه لري.

د خوشال د اشعارو په استناد ويلای شو چې دا لږ څه كم څلور سوه كاله كيري چې خوشال غريزي او د هرې زمانې د خلكو له پاره او د هر نسل له پاره د خپلو افكارو په بڼ كې يو گل او يوه ميوه لري. ده پښتو شعر ته ډير څه وركړي دي، هم د شكل له مخې او هم د محتوی له مخې، دی حق لري چې د خپل ځان او خپل شعر صفت وكړي او و وايي:

قتلې مي ور ته سازې كړې د قندو
د اوربشو په ډوډۍ چې د چا شخوند و
لال و ډر مي ور ته وپپيل په نظم
د مشكنو بنجاره مي مستمند كړ

ده له ډيرو سياسي نظامي او نورو رنگارنگ مصروفيتونو سره، سره د خپل تير دور تاريخ، ادبيات او په تيره شعري ديوانونه له نظره تير كړي و او داسې يې لوستي و چې بيا يې د نقد په تله هم تللی او سره و نا سره يې سم په نښه كړي دي، د نقد ژبه پوره تيره او پريكړنده ده.

دی حق لري چې و وايي چې په پښتو شعر كې يې رنگارنگ نوښتونه كړي دي او په دې لاره كې علمبردار دی، نو حق لري چې د خپل ځان او خپل شعر صفت وكړي. د دې ټولو خبرو ثبوت په لاندې شعر كې لوستلای شئ:

په پښتو شعر چې ما علم بلند كړ
د خبرو ملك مي فتح په سمند كړ
مدعي د توري شپې اور اوركي و
د سهيل غوندي مي ځان باندي څرگند كړ
راز د زړه ننه ساته نه شي په زړه كې
په ساته كې يې استاذ و ما ته پند كړ
يو په حال او په ماضي كې هسي نه و
چې بنسكاره يې د خبرو راته خوند كړ
د ميرزا ديوان مي ومانده په گوډي
مسخره مي ارزاني خویشكي زمند كړ
درويزه مي له مخزنه سره ونغیر

د پاڼو شميره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنې د ليكنيزې بڼې پاڼوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ

پير روښان مي ياوو گوی سره مانند کړ
که دولت و، که واصل و، که دا نور وو
په خبرو مي د هر يوه ريشخند کړ
قتلې مي ور ته ساري کړي د قندو
د اوريشو په ډوډي چي د چا شخوند و
لال و ډر مي ور ته وپېيل په نظم
د مشکنيو بنجاره مي مستمند کړ
هر کلام مي واردات دي يا الهام دي
چي موزون مي په تقطيع د بحر و بند کړ
په تشبيه و په تمثيل په نزاکت کي
عزوبت مي د خبري چنډ در چنډ کړ
په تازه، تازه مضمون د پښتو شعر
په معنی مي د شيراز او د خجند کړ
د بوستان ونې مي واره پيوندې دي
حقيقت مي له مجاز سره پيوند کړ
نه اندوه د مدح و ذم، نه هغه کس يم
چي د زړه په زور مي شعر چا پسند کړ
په پارسي ژبه مي هم ژبه گوياده
په پښتو ژبه مي خلک بهره مند کړ
د جاهل په برخه تل سر بنورول دي
آفرين مي په خبرو دانشمند کړ
يا به درست په حسد ډک يا به جاهل وي
چا چي زړه په دا خبرو نا خرسند کړ
جاهلان لکه کارغه گندگي خوار دي
شنو طوطيانو به د زړه مهر په قند کړ
نه مي سود نه مي مقصود شته په دا کار کي
محبت زما په غاړه دا کمند کړ
که نور سود، د شعر نه لرم دا بس دي
چي حاسد مي د حسد په اور سپند کړ
چا زما مروند ټينگ نه کړ په دا کار کي
ما له هر سړي نه خلاص په زور مروند کړ
هم دي زار دي، هم دي سخ که فهم وکړي
زړه! چي تا د شاعريه کار پسند کړ
سخ دي دا چي سخندان د زماني شوي
زار دي دا چي دي په فکر زړه نژند کړ

د پاڼو شميره: له 2 تر 3

تر قیامتہ به یادیری په جهان کی
هر سری چي خدای په فضل ارجمند کړ
عشقہ ته تر اورنگزیب بادشاه بهتر یی
چی خوشال دی په عالم کی سر بلند کړ

(د خوشال کلیات، د زاهد مشوانی اوډنه، د ۲۰۰۵ کال چاپ، ۳۹۵ ام مخ)

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ